

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/101/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6317010133
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriána Považanová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6317010133.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Adriány Považanovej a sudcov JUDr. Mária Šuleja a JUDr. Petra Kvietka, v trestnej veci obžalovaného O. B., za obzvlášť závažný zločin všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. a iné, na verejnom zasadnutí dňa 10. novembra 2021, o odvolaniach obžalovaného a krajského prokurátora, proti rozsudku Okresného súdu Brezno zo dňa 19.02.2020, sp. zn. 3T/60/2017, takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Tr. por. **z r u š u j e** napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného O. B., nar. XX.XX.XXXX v Z., trvale bytom K. XXX/XX, O. - J. M., t. č. bytom J. O. XXX, O.

o d s u d z u j e

podľa § 284 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. na **ú h r n n ý** trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b), ods. 4 Tr. zák., obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody **z a r a d' u j e** do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Vo zvyšných častiach zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu **n e z m e n e n ý**.

II. Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného O. B. **z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Brezno zo dňa 19.02.2020, sp.zn. 3T/60/2017 bol obžalovaný O. B. uznaný za vinného v bode 1/ z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1,2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a v bode 2/ z obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 16.11.2016 v presne nezistenom čase vo večerných hodinách pred 20.00 hod., pod vplyvom alkoholu pred domom č. p. XXX/XX na K. Ul. v obci O. - J. M., okr. Z., svojej družke K. W., nar. XX.XX.XXXX, v tom čase trvale bytom O. - J. M., K. XXX/XX, vulgárne nadával a vykrikoval, že „dnes ich podpáli a budú z nich bezdomovci“, čoho sa poškodená obávala aj vzhľadom k predchádzajúcemu konaniu obžalovaného obdobného charakteru,

2/ následne toho istého dňa 16.11.2016 v čase približne o 20.10 hod., vyšiel po drevenom rebríku na povalu rodinného domu č. p. XXX/XX na K. Ul. v obci O. - J. M., okr. Z., kde v mieste napojenia drevenej obvodovej konštrukcie na drevenú stropnú konštrukciu domu na južnej strane domu po tom, čo odstránil z časti drevenej podlahy na povale zeminu, túto časť povaly polial neznámou horľavou látkou a podpálil napriek tomu, že mal vedomosť, že v izbe uvedeného domu sa v tom čase zdržiavala jeho družka K. W., nar. XX.XX.XXXX, v tom čase trvale bytom O. - J. M., K. XXX/XX, jeho deti W. B., nar. XX.XX.XXXX, F. B., nar. XX.XX.XXXX, M. B., nar. XX.XX.XXXX, O. B. ml., nar. XX.XX.XXXX, jeho nevesta B. B., nar. XX.XX.XXXX a jeho vnučka I. B., nar. XX.XX.XXXX, všetci v tom čase trvale bytom v uvedenom dome, č. p. XXX/XX, K. Ul., O. - J. M., okr. Z.,

pričom požiarom, ktorý zachvátil povalový priestor domu, majiteľovi tejto nehnuteľnosti Y. M. republiky, š. p., T. závod Z., spôsobil škodu vo výške 250,- Eur.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 284 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1, 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, 8 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., za použitia ust. § 39 ods. 1, 3 písm. c) Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov.

Podľa § 48 ods. 1 Tr. zák., § 48 ods. 4 Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. obžalovanému uložil ochranný dohľad na dva roky.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodeného Y. M. republiky, š.p., odštepny závod Z., so sídlom Z. XXX, R.: XX XXX XXX a poškodenú B. B., nar. XX.XX.XXXX v B., naposledy trvale bytom K. XXX/XX, O. - J. M., t. č. bytom M. G., B. XXXX, s nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podali odvolania obžalovaný O. B., ako aj krajský prokurátor.

Obžalovaný podal odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 26.02.2020, a to proti výroku o vine a treste, ktoré následne písomne odôvodnil prostredníctvom obhajcu podaním doručeným okresnému súdu dňa 20.05.2020.

Uviedol, že tak v prípravnom konaní, ako aj po vykonaní dôkazov na hlavnom pojednávaní, pretrvávajú pochybnosti o skutkových okolnostiach, dôležitých pre preukázanie jeho viny. Okresný súd v odôvodnení odsudzujúceho rozsudku k bodu 1/ obžaloby konštatoval, že „z výpovedí svedkov K. W., O. B. ml., F. B., W. B., M. B., V. B., B. B., má bez ohľadu na nesprávny čas jeho návratu domov (ktorý, ako uviedol krajský súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, nemá vplyv na pravdivosť ich výpovede) preukázané, že on v časovom úseku medzi 19.20 hod. až 20.00 hod. dňa 16.11.2016 pod vplyvom alkoholu pred domom č. p. XXX/XX na K. Ul. v obci O. - J. M. svojej družke K. W. - blízkej osobe v zmysle § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., vulgárne nadával a vykrikoval, že „dnes ich podpáli a budú z nich bezdomovci“, čoho sa poškodená obávala aj vzhľadom k predchádzajúcemu jeho konaniu obdobného charakteru, za ktoré bol tento v minulosti právoplatne priestupkovo postihnutý, pričom jej obavy logicky vychádzali aj z dlhodobu napätých vzťahov medzi poškodenou a ním, v dôsledku ktorých mal oddelené bývanie v dome, ktorý ako rodina užívali. Týmto vyššie uvedeným konaním podľa názoru okresného súdu naplnil skutkovú podstatu prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. tak, ako je uvedené v bode 1/ skutkovej vety výrokovej časti tohto rozsudku.“

Podľa jeho názoru je však nevyhnuté zaoberať sa dôkladne všetkými skutkovými okolnosťami, závermi znaleckých posudkov a hlavne zjavnými rozpormi v prejednávanej veci, ktoré boli v priebehu konania jednoznačne preukázané a ktoré nie je možné spochybniť.

V prípravnom konaní dňa 17.11.2016 vypovedal O. B. ml. nasledovne: „Večer okolo 17.00 hod. som ja išiel s kamarátom susedom L. B. na O. na jeho aute. V tom čase už boli v dome všetci ostatní. V O. sme sa zdržali asi hodinu, a tak okolo 18.00 hod som sa vrátil domov, kedy L. B. šiel k sebe domov. Keď som prišiel domov, v dome boli všetci, aj otec, pričom my všetci, okrem otca, sme boli v izbe a otec bol raz v kuchyni a potom zasa vonku, pričom nadával. Vykrikoval: „dneska Vás podpálím, dneska tu bude horieť a Ty (akože mama) pôjdeš bývať k sestre!“ Počas nadávok, ktoré otec vykrikoval, všetci vyšli vonku, t.j. mama, W., F., M., manželka a aj I..... Okrem nich stáli vonku, čo si on všimol, bratia L. B., W. B., B. B., ich otec B. B. a jeho manželka F. B., ďalej vyšla vonku aj sestra L., ktorá býva a žije spolu s B. B. mladším u nich doma. Otec išiel drabinou na pôjd, pričom mal v ruke len zapálenú cigaretu a nič viac.“

V prípravnom konaní dňa 12.01.2017 vypovedal O. B. ml. nasledovne: „Ja som išiel s kamarátom L. B. na O., odišli sme doobeda a išli sme tam len tak behať za kamarátmi. Keď som prišiel domov, otec už bol doma, nakoľko bolo hodín neviem, možno 16.00 hod. Keď som prišiel k domu, tak som videl, ako sa otec s mamou hádajú na dvore... Ja už neviem, či ešte boli na dvore aj susedia, ale moja manželka B. sa ešte potom ostala vonku rozprávať s L. B., ešte aj jej druh B. B. bol vonku, rúbal drevo... ja som ho videl (otca) až po tom, keď už prišli policajti.“

Opätovne poukazuje na tú okolnosť, že jeho syn od počiatku vypovedal rôzne, v závere vypovedať odmietol. Rozlične vypovedal ohľadom času, kedy mal ísť do obce O., pričom nebolo vyvrátené, že do obce O. v teň, kedy sa mal skutok stať, išiel, avšak nebolo bez akýchkoľvek pochybností dokázané, kedy sa vrátil. Raz išiel na O. okolo 17.00 hod. a vrátil sa o 18.00 hod. a raz už doobeda a vrátil sa o 16.00 hod. Svedok L. B. v prípravnom konaní dňa 08.12.2016 vypovedal: Ja som v ten deň okolo 16 hod. išiel na O., vrátil som sa okolo 17.30 hod, ale auto som odstavil na poľnej ceste na lúke asi 200 metrov od domu. V aute som sedel so O. B. ml., on bol so mnou aj na O.... V aute sme sedeli tak asi hodinu, keď sme zrazu videli, že okolo nás ide hasičské auto...".

Podľa uvedenej svedeckej výpovede tak O. B. nemohol byť prítomný pri údajnej hádke rodičov, ktorá sa mala stať v čase, ktorý predchádzal požiaru rodinného domu. Ohľadom hádky rodičov pred vypuknutím požiaru O. B. ml. uviedol, že „ počas nadávok, ktoré otec vykrikoval, sme všetci vyšli vonku, t.j. mama, W., F., M., manželka a aj I..... Okrem nás stáli vonku, čo som si ja všimol, bratia L. B., W. B., B. B., ich otec B. B. a jeho manželka F. B., ďalej vyšla vonku aj sestra L., ktorá býva a žije spolu s B. B. mladším". Svedkovia L. B., W. B., B. B., B. B. popreli, že by boli svedkami nejakého incidentu, že by boli na dvore, keď sa údajne mali s K. W. hádať. V podstate to poprela aj M., W. a F. B., dokonca aj samotná K. W..

Poukázal aj na výpoveď svedka B. B. zo dňa 08.12.2016, ktorý vypovedal, že v ten deň O. B. nevidel a ani v minulosti nebol svedkom agresívneho správania O. B.. Svedok B. B. ml. dňa 08.12.2016 vypovedal, že „okolo 19.00 hod. rúbal drevo, na dvore nikoho nevidel, u nich doma bola K. W. s deťmi a vonku bola tichota, nič sa nedialo. Nikdy nepočul, že by sa O. B. vyhrážal podpálením domu". Svedok F. B. vypovedal dňa 28.02.2017, že on nepočul, že by sa otec vyhrážal podpálením domu, ale že to povedala susedka.

V prípravnom konaní dňa 08.12.2016 vypovedala K. W. - družka obžalovaného - „Potom, keď prišiel domov (O. B. st.) bolo už 4-5 hodín, to už prišiel opitý. Povedal deťom, aby nešli nikam, že dneska tu bude horieť. Nechceli sme tomu veriť, že by to spravil. Všetci sme boli dnu, ja som išla na WC, videla som zdnuka cez okno požiar - z izby, kde sme my bývali. ...Jeho som videla ísť dolu rebríkom a potom som zakričala všetkým, že horíme, by vyšli vonku ...,videla som ho, ako si ľahol, on nevyšiel a vyšiel až vtedy, keď prišli hasiči..."

V prípravnom konaní dňa 12.01.2017 vypovedala svedkyňa V. B. - družka W. B., že O. B. stretla, keď na V. hrali krátke TV noviny, čo začínajú o 17.00 hod. a povedal jej, že „Ide horieť O.". V rozpore s výpoveďou O. B. ml., ktorý vypovedal, že „Keď som prišiel domov, v dome boli všetci, aj otec, pričom my všetci, okrem otca, sme boli v izbe a otec bol raz v kuchyni a potom zasa vonku, pričom nadával", vypovedala, že, keď prišla k švagrinej L. B., bol tam: „Všetci tam boli, mladý O. B., jeho žena B. B., jeho brat F., W. o M.. Tiež bol doma aj B. B.."

Výpovede svedkov - jeho rodinných príslušníkov, sú nedôveryhodné a tieto spochybňuje v celom rozsahu. Dal do pozornosti odvolaciemu súdu aj tú skutočnosť, že svedkovia, rodinní príslušníci na hlavnom pojednávaní odmietli vypovedať. Poukázal na to, že podľa výpovede V. G. a F. G. bolo ustálené, že prišiel z J. M. k nim pešo, cca okolo 8.00 hod., t.j. z domu mohol odísť cca okolo 7.00 hod. Tiež bolo ustálené, že u G. pracoval cca do 16.30 hod. Podľa výpovede G. J. bol v pohostinstve, pričom odišiel okolo 19.00 hod. Svedkovia L. B., W. B., B. B., B. B. st. popreli, že by boli svedkami nejakého incidentu, že by boli na dvore, keď sa údajne mal s K. W. hádať. Svedok B. B. vypovedal, že v ten deň jeho nevidel a ani v minulosti nebol svedkom jeho agresívneho správania. Svedok B. B. ml. vypovedal, že „okolo 19.00 hod. rúbal drevo, na dvore nikoho nevidel, u nich doma bola K. W. s deťmi a vonku bola tichota, nič sa nedialo. Nikdy nepočul, že by sa O. B. vyhrážal podpálením domu". Svedok F. B. vypovedal, že on nepočul, že by sa otec vyhrážal podpálením domu, ale že to povedala susedka.

Ide o svedkov, ktorých je možno vyhodnotiť ako k veci absolútne nezaujatých, ich svedectvo sa javí ako dôveryhodné. On mohol prísť domov najskôr okolo 19.30 hod. Nemohol sa teda podľa výpovede K. W. okolo 16-17.00 hod. vyhrážať, že bude horieť, nemohol sa podľa výpovede syna O. okolo 18,00 hod. hádať a vyhrážať sa rodine, nemohol V. B. o 17.00 hod. povedať, že bude horieť O..

Na základe uvedeného konštatuje, že skutok pod bodom 1) obžaloby sa nestal.

Okresný súd v odôvodnení odsudzujúceho rozsudku k bodu 2/ obžaloby konštatoval, že „je dostatočne preukázaná vina obžalovaného, aj pokiaľ ide o skutok uvedený v bode 2/ a síce, že pod vplyvom alkoholu

vo večerných hodinách dňa 16.11.2016, niekoľko minút po 20.00 hod., vyšiel na povalu rodinného domu v obci O., časť J. M., ulica K. XXX/XX, kde odhrabal časť zeminy, ktorou bola pokrytá povala, vylial na takto očistené miesto zmes benzínu a starého prepáleného oleja, veci, ktoré sa na povale už predtým nachádzali, a túto zmes horľavých látok následne zapálil, a to buď použitím zapaľovača alebo s pomocou zapálenej cigarety, s ktorou predtým vyšiel rebríkom na povalu rodinného domu. Napriek neexistencii priameho dôkazu, ktorý by preukazoval skutočnosť, že vykonal skutok popísaný v bode 2/ obžaloby, je podľa okresného súdu jeho vina ohľadom tohto skutku v dostatočnej miere preukázaná radom na seba nadväzujúcich nepriamych dôkazov, keď je nepochybne preukázané, že on vyšiel rebríkom v rozhodnom čase na povalu rodinného domu, sám on pritom disponoval prostriedkami na vyvolanie požiaru, ako aj na osvetlenie povaly, nikto iný v rozhodnom čase na povale domu nebol, požiar bol založený úmyselným konaním a nešlo len o samovoľné vzplanutie, pričom on mal v zmysle záverov vypracovaných znaleckých posudkov pohnútku, ktorá ho viedla k takémuto konaniu a jeho rozhodovacie schopnosti boli pod vplyvom predtým požitého alkoholu oslabené."

Podľa jeho názoru výpovede svedkov - poškodených, svedkov a ani znalecké posudky ani len podperne nedokazujú, že sa skutok, ktorého spáchanie sa mu kladie za vinu, sa stal tak, ako je uvedené v obžalobe. Organy činné v trestnom konaní od počiatku pracovali len s jednou verziou, verziou, ktorú im predložili poškodení, a to, že dom zapálil on. Objektívne bola zistená skutočnosť, že požiar rodinného domu č. popisné XXX/XX na

K. ulici v obci O., bol založený úmyselne, pričom táto skutočnosť bola ustálená aj v odbornom posudku Okresného riaditeľstva K. Z. k požiaru zo dňa 29.11.2016.

Považuje však za nevyhnutné poukázať na tú skutočnosť, že i napriek konštatovaniu, že požiar bol založený úmyselne, je v odbornom posudku v rozpore so zásadou prezumpcie nevinu uvedené ... „druhom užívateľky domu a pomocou neznámej horľavej látky." Pri vyšetrowaní príčin požiaru neboli urobené ani len základné úkony na zistenie príčin vzniku požiaru, neboli odobrané vzorky na zistenie neznámej horľavej látky. V posudku je uvedené, že vstup na povalu je zo západnej strany domu, požiar vznikol v priestore pri južnej strane drevenej konštrukcie. Vzhľadom k tomu, že v čase vzniku požiaru bola tma, priestor osvetlený nebol, on bol podľa znaleckého posudku v stave stredného až ťažkého stavu opitosti, je takmer nemožné uvažovať o tom, že konal premyslene, zvolil si miesto na založenie požiaru, v krátkom čase odstránil z drevenej podlahy udupanú zeminu, polial drevenú konštrukciu neznámou látkou a následne zapálil. Poukázal aj na posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu. Má za to, že je nevyhnutné brať do úvahy aj záver posudku, kde je uvedené, že chemickou analýzou sterov z jeho dlaní nebola zistená prítomnosť horľavých látok, a to aj z dôvodu, že v dome tak, ako nebola zavedená električka, tak tam nebola ani voda a on nemal možnosť dôkladne si umyť ruky, a tak odstrániť horľavé látky - benzín a oleje, za pomoci ktorých mal byť požiar založený.

B. X. - bývalý príslušník K. v Z., poverený zisťovaním požiaru odpovedal na otázku obhajkyne dňa 28.02.2017, či sa môže so 100 % istotou vyjadriť, že sa jednalo o úmyselné založenie požiaru: „...100 % sa to potvrdiť, ani vylúčiť nedá." Vyšetrowateľ príčin požiaru jednoznačne prijal záver, že požiar založil on, z požiariska neodobral žiadne vzorky na ďalšie skúmanie, neskúmal, akým spôsobom a za pomoci akých nástrojov bola odstránená zemina z podlahy a v závere odborného posudku uviedol: „V príčinnej súvislosti s predmetným požiarom došlo zo strany druhá užívateľky domu k porušeniu predpisov o ochrane pred požiarimi."

Znalecký posudok č. 8/208 B.. W. I. je tendenčný. Znalkyňa hodnotí vykonané dôkazy a na základe výsluchov svedkov a poškodených sa de facto v hodnotení jeho osoby priklonila k názoru o jeho vine. Napr. na otázku: „Zistiť a posúdiť, či obvinený trpel v čase spáchania trestného činu, alebo v súčasnosti trpí nejakou duševnou poruchou, ak áno, tak akou", znalkyňa okrem iného odpovedá: „V konaní sa masívne uplatňuje výrazný egocentrizmus, sprevádzaný emočnou bezohľadnosťou pri dosahovaní cieľov." Egocentrizmus je sklon subjektu vzťahovať všetko k sebe a na seba. Tento sklon je u dospelého znak afektívnej nedospelosti - nie však duševná porucha. Ďalej „V žiadnom prípade sa nejednalo o konanie motivované chorobne, ale konanie bolo zvnútornené ako forma „odplaty" družke a rodine za to, že sa neakceptujú a nepodriaďujú sa jeho požiadavkám podľa egoistických predstáv". Ďalej: „Pohnútkou konania bol afekt hnevu-zlosti, na pozadí dlhodobých rodinných konfliktov." Znalec nesmie hodnotiť dôkazy a už vôbec by nemal vo svojom posudku probanta označovať za vinného, resp. vypracovať znalecký posudok tým smerom, že jednoznačne označuje jeho ako obžalovaného za vinného. „Nie je jeho povinnosťou dokazovať svoju nevinu, pretože zásada prezumpcie nevinu vyžaduje, aby to bol štát, kto nesie v trestnom konaní dôkazné bremeno. Netreba zabúdať, že mu v prípade uznania viny hrozí pomerne vysoký trest odňatia slobody. Preto je nevyhnutné, aby jeho vina bola bez

akýchkoľvek pochybnosti preukázaná. Vykonané dôkazy musia jednoznačne a s najvyšším stupňom istoty preukazovať, že skutok uvedený v obžalobe sa stal, že predstavuje skutočne závažnú hrozbu pre spoločnosť a že práve obžalovaný je skutočne osobou, ktorá sa žalovaného skutku dopustila. V prípade existencie akýchkoľvek rozumných pochybností o tom, či sa obžalovaný žalovaného skutku dopustil, je potrebné tieto pochybnosti vykladať v jeho prospech a nie naopak. Ani vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci výrok" (uznesenie NS SR z 25.11. 2010, sp. zn. 5 To 20/2010).

V prípade, ak majú slúžiť výpovede poškodených a svedkov ako dôkaz, preukazujúci jeho vinu bez ďalších podporných dôkazov, musia byť tieto jasné, logické, zrozumiteľné, presvedčivé, vierohodné a zároveň nesmú byť inými dôkazmi spochybniteľné, či dokonca vyvrátené. Podľa jeho názoru aj pretrvávajú vážne pochybnosti o skutkových okolnostiach, dôležitých pre preukázanie jeho viny. Záverom svojho odvolania mal za to, že existujú zásadné pochybnosti o jeho vine v bode 1/ a v bode 2/, a preto navrhuje, aby Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací po preskúmaní veci v súlade so zásadou „in dubio pro reo“ zrušil rozsudok Okresného súdu Brezno a jeho spod obžaloby oslobodil. Krajský prokurátor podal odvolanie písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 03.03.2020, ktoré následne odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 18.05.2020, a to proti výroku o treste.

Uviedol, že z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku prvostupňového súdu vyplýva, že prvostupňový súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadol na spôsob spáchania činu, jeho následky, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, ako aj odstup času, ktorý uplynul od skutkov, na ktorom obžalovaný nenesie žiadnu vinu. Obžalovaný je slobodný, má šesť detí, z toho je päť plnoletých, žije v obci O. v rodičovskom dome. Bol dvakrát sankcionovaný za priestupky a podľa odpisu z registra trestov bol doposiaľ osemkrát súdne trestaný, pričom vo všetkých prípadoch sa na neho hľadí ako by nebol odsúdený. Okresný súd hodnotil mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a prítiažujúcich okolností podľa § 38 ods. 2 Tr. zák., pričom zistil, že obžalovanému poľahčuje, že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život (§ 36 písm. j) Tr. zák.), prítiažuje mu, že spáchal viac trestných činov (§ 37 písm. h) Tr. zák.). Keďže pomer poľahčujúcich a prítiažujúcich okolností je v rovnováhe, hranice príslušnej trestnej sadzby sa neznižujú, ani nezvyšujú. Okresný súd následne odôvodnil aplikáciu ustanovenia § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a možnosť uloženia trestu odňatia slobody vo výmere 10 rokov až 16 rokov a 8 mesiacov. V ďalšom konštatuje, že z hľadiska vnútroštátneho práva prichádza do úvahy zníženie v osobitnej časti Trestného zákona ustanoveného minima trestnej sadzby podľa § 39 Tr. zák. Medzi „okolnosti prípadu“ podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. patrí aj neprerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak nie sú prietahy zavinené obvineným, v čom je styčný bod tejto základnej úpravy s čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 Ústavy a zároveň premietnutie čl. 13 Dohovoru do právneho poriadku SR vo vzťahu k dotknutému porušeniu práv obvineného. Primeranosť dĺžky konania je judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva posudzovaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Okresný súd v žiadnom zo svojich rozhodnutí nekonkretizoval „všeobecne záväznú“ dobu, ktorú by bolo možné za primeranú lehotu považovať. Preverením okolností predmetného prípadu dospel okresný súd k záveru, že použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom, v danom prípade vo výmere 10 rokov až 16 rokov a 8 mesiacov, by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Okresný súd k tomuto záveru dospel zohľadnením celkovej dĺžky trestného konania, ktoré sa začalo uznesením policajta zo dňa 17.11.2016 a trvá doposiaľ, až do rozhodnutia súdu o vine a treste na hlavnom pojednávaní okresného súdu dňa 19.02.2020, čo značí, že mohlo dôjsť k teoretickému porušeniu práv obžalovaného na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Rovnako s ohľadom na značný časový odstup od spáchania trestného činu (viac ako tri roky), by uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v rámci vyššie uvedenej trestnej sadzby bolo pre obžalovaného neúmerne prísne a nezodpovedalo by ani zásadám pre ukládanie trestov vyjadreným v ustanovení § 34 Tr. zák.

Vychádzajúc z týchto skutočností, prihliadajúc na osobu obžalovaného, ako aj okolnosti v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák., okresný súd dospel k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov zodpovedá zásadám pre ukládanie trestov uvedených v § 34 Tr. zák., a to v nadväznosti na § 39 ods. 1, 3 písm. c) Tr. zák., aplikujúc súčasne na základe čl. 7 ods. 5 Ústavy SR článok 6 Európskeho dohovoru a pre nápravu obžalovaného je takto uložený trest postačujúci. Vo vzťahu k hodnoteniu poľahčujúcich a prítiažujúcich okolností zo strany prvostupňového súdu poznamenal, že podľa právnej teórie za vedenie riadneho života pred spáchaním trestného činu (§ 36 písm. j) Tr. zák.) sa považuje aj to, že sa obžalovaný riadne staral o rodinu, dodržiaval základne normy občianskeho spolunažívania, plnil si svoje povinnosti v práci, nedopúšťal sa priestupkov a trestných činov. Je otázne, či tieto kritéria boli naplnené pri obžalovanom, ktorý bol už osemkrát súdne trestaný, aj keď sa na neho hľadí ako by nebol odsúdený, ktorý bol uznaný

vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, kedy, obdobne ako je popísané v bode 1/ napadnutého rozsudku, vulgárne nadával svojej družke K. W. s vyhrážkami smerujúcimi k podpáleniu domu. Vedeniu riadneho života zo strany obžalovaného nesvedčí ani výpoveď svedka práp. W. W., ktorý uviedol, že bol viackrát na zákroku, kde obžalovaný robil výtržnosti pod vplyvom alkoholu, hádal sa so svojou družkou a synom O.. To, že obžalovaný nenaplnil kritéria vedenia riadneho života, je zrejmé aj z výpovedí jeho príbuzných, vrátane jeho detí, s ktorými žil v spoločnej domácnosti, ktorí vypovedali ako obžalovaný bil svoju družku, preto žili oddelene, ako prehrával peniaze na automatoch, ako ich posielal kradnúť drevo.

Na druhej strane, pokiaľ ide o priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., teda, že obžalovaný spáchal viac trestných činov, má za to, že túto okolnosť je potrebné subsumovať pod súdom aplikované ustanovenie § 41 ods. 2 Tr. zák., v dôsledku čoho došlo k zvýšeniu hornej hranice trestnej sadzby odňatia slobody. Aj vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti však platí prvostupňovým súdom prezentované konštatovanie, že pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je v rovnováhe, preto sa hranice príslušnej trestnej sadzby neznižujú a ani nezvyšujú. Vo vzťahu k súdom naznačenej možnosti teoretického porušenia práv obžalovaného na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to s poukazom na celkovú dĺžku trestného konania, ktoré sa začalo procesným úkonom policajta zo dňa 17.11.2016 a trvá až do rozhodnutia súdu o vine a treste na hlavnom pojednávaní dňa 19.02.2020, považuje krajský prokurátor za potrebné uviesť nasledujúce skutočnosti.

V zmysle konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR k článku 154c Ústavy, podľa ktorej Dohovor a judikatúra naň sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväznú výkladovú smernicu pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy základných práv a slobôd, zakotvených v druhej hlave Ústavy SR, a tým normujú rámec, ktorý tieto orgány v konkrétnom prípade nemôžu prekročiť.

Podľa čl. 6 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Z citovaného článku Dohovoru okrem iného vyplýva právo na to, aby každá vec bola prejednaná nezávislým súdom v primeranej lehote.

V trestných veciach sa rozhodné obdobie začína v deň, keď bola osoba oficiálne obvinená z trestného činu, pričom pojem „obvinenie“ uvedený v čl. 6 ods. 1 Dohovoru má menej formálny obsah ako vo vnútroštátnom práve. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý v poslednej inštancii aplikuje Dohovor „obvinením je oficiálne oznámenie príslušného orgánu danej osobe, že údajne spáchala trestný čin.“ Za koniec rozhodného obdobia sa považuje dátum prijatia konečného rozhodnutia vnútroštátneho orgánu bez ohľadu na to, na akej úrovni v rámci štruktúry štátnych orgánov bolo prijaté.

Primeranosť dĺžky konania je potrebné hodnotiť s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu. Európsky súd pre ľudské práva berie do úvahy skutkovú, právnu a procesnú zložitost', správanie štátnych orgánov, účastníkov konania, ako aj to, aký význam malo konanie pre sťažovateľa. Ako skutkovo zložitými boli spomínaným súdom vyhodnotené prípady, v ktorých sa trestné konanie vyznačovalo obťažnosťou dokazovania, napr. bolo potrebné vypočítať veľký počet svedkov. O právnej zložitosti možno hovoriť napríklad vtedy, ak bolo v konaní potrebné vypočítať veľký počet svedkov. O právnej zložitosti možno hovoriť napríklad vtedy, ak bolo v konaní potrebné interpretovať medzinárodnú zmluvu. O procesnú zložitost' ide napríklad, ak je podaných mnoho návrhov v priebehu konania. Z hľadiska významu konania pre sťažovateľa všeobecne platí, že lehota konania v trestných veciach by sa mala posudzovať prísnejšie ako lehota v občianskych veciach, so zreteľom na dôsledky, ktoré má takéto konanie na postavenie obvineného. Pokiaľ ide o správanie účastníkov konania, iba prieťah, ktorý zavinil štát, môže viesť k záveru, že primeraná doba nebola rešpektovaná.

V zásade možno konštatovať, že Európsky súd pre ľudské práva považuje za neprimerane dlhé konanie už to konanie, ktoré presahuje dobu šiestich rokov. Podľa judikatúry zmluvných strán Dohovoru, napr. v rozhodnutiach Berk veržus Nórsko, Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že pri konaní ktoré trvalo celkovo 7 rokov a 7 mesiacov došlo v dôsledku zistenia neprimeranej dĺžky trestného konania k zmierneniu trestu podľa vnútroštátneho práva, čo bolo dostatočnou náhradou za namietané porušenie. Vzhľadom na obsah Dohovoru a osobitne jeho článkov 6,13,41 možno vo všeobecnosti konštatovať, že jeho signatári nešli v prípadoch porušenia ľudských práv a slobôd uvedených v čl. 6 až tak ďaleko, že by trestné stíhanie páchatel'ov trestnej činnosti bolo možné vždy zastaviť, prípadne zmierniť trest len preto, že nebolo v primeranej lehote ukončené. Ani Európsky súd pre ľudské práva nevyvodil zo znenia článku 6 Dohovoru právo na zastavenie trestného stíhania, resp. právo na zníženie trestu. Na druhej strane vnútroštátna judikatúra niektorých členských štátov Rady Európy (napr. Holandsko, Nemecko, Nórsko) vyvodzuje z prekročenia primeranej lehoty dôsledky pre chod trestného konania alebo pre rozhodnutie, v najzávažnejších prípadoch súdy trestné konanie zastavia, v menej závažných

môžu zmierniť trest. Právo na zastavenie trestného konania alebo zníženie trestu vnútroštátne súdy v týchto krajinách opierajú o článok 6 ods. 1 Dohovoru. Prvostupňový súd zohľadnil celkovú dĺžku trestného konania v tejto trestnej veci (viac ako 3 roky) ako jedno z hlavných kritérií pre uloženie trestu odňatia slobody pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že rozsudok prvostupňového súdu napadnutý v časti týkajúcej sa výšky trestu odňatia slobody zo dňa 19.02.2020 je v poradí tretím meritórnym rozhodnutím (rozsudkom) prvostupňového súdu v predmetnom trestnom konaní, pričom predchádzajúce dve rozhodnutia boli korigované súdom vyššej inštancie, teda krajským súdom. Aj po vydaní spomínaných zrušujúcich rozhodnutí krajského súdu postupoval prvostupňový súd plynule bez neprimeraných prieťahov.

Na druhej strane trestné konanie v tejto trestnej veci trvá objektívne viac ako tri roky, čo však vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, aj s prihliadnutím na vyššie rozvedené kritéria Európskeho súdu pre ľudské práva pre posudzovanie primeranosti dĺžky konania, neodôvodňuje tak výrazne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby (10 rokov až 16 rokov a 7 mesiacov), ako to aplikoval prvostupňový súd v napadnutom rozsudku, kedy obžalovanému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov, teda v najnižšej možnej výške pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby.

Záverom svojho odvolania krajský prokurátor navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám rozsudkom vo veci a obžalovanému uložil primeraný trest odňatia slobody.

Krajský prokurátor sa vyjadril aj k odvolaniu obžalovaného písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 05.06.2020, v ktorom najprv poukázal na jeho obsah a následne uviedol, že zastáva stanovisko, že v predmetnom konaní boli zabezpečené a vykonané dôkazy, ktoré nepochybne usvedčujú obžalovaného zo spáchania skutkov, ktoré sú predmetom obžaloby. Výpoveď svedka L. B. z prípravného konania, na ktorej zotrval aj v konaní pred súdom v tom smere, že auto odstavil v čase okolo 17.30 h na poľnej ceste asi 200 metrov od domu a sedel v ňom so O. B. ml. asi hodinu, keď okolo nich prešlo hasičské auto, bola okrem výpovedí ďalších svedkov vyvrátená aj tou skutočnosťou, že samotný požiar bol na linku tiesňového volania telefonicky nahlásený dňa 16.11.2016, v čase o 20.14 hodine. Príslušníci dobrovoľného hasičského zboru, ktorí na miesto požiaru dorazili prví, si počas jazdy po úzkej ceste k miestu požiaru nevšimli žiadne odstavené auto, ani auto idúce s rozsvietenými svetlami za nimi. V neposlednom rade aj samotný obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 17.07.2017 uviedol, že pred požiarom videl svojho syna O., ako sedel pri jeho dcére L. v kuchyni v dome oproti, s ostatnými deťmi. Taktiež zaujímavou sa v tejto súvislosti javí časť výpovede O. B. ml. z prípravného konania, ktorá bola čítaná na hlavnom pojednávaní, podľa ktorej L. B. takto vypovedal kvôli tomu, že ich rodine nedovolil tam spraviť stĺp na elektrinu a povedal, že im zahádže jamu. Konštatovanie obhajoby, že svedkovia L. B., W. B., B. B. st. a B. B. popreli, že by boli svedkami nejakého incidentu, resp. hádky obžalovaného s K. W., že to popreli aj deti obžalovaného a dokonca aj samotná K. W., považuje prinajmenšom za zavádzajúce. W. B. uviedol, že v deň požiaru videl obžalovaného cez okno, keď prišiel večer domov a počul ho kričať na dvore, keď sa hádal s družkou, pričom nebol v triezvom stave. B. B. st. bol v čase vypuknutia požiaru v inom dome, ako bol dom oproti domu obžalovaného, vypovedal, že keď vyšiel von, už horela strecha. B. B. uviedol, že nepočul obžalovaného vyhrážať sa družke a deťom, že im to zapáli, počul však, keď obžalovaný vykrikoval, že tam bývať nebudú. Pokiaľ ide o výpovede detí obžalovaného, M., W. a F. B., títo rozhodne nepopreli spáchanie skutku popísaného v bode 1/ rozsudku prvostupňového súdu. M. B. uviedla, že jej otec sa im vyhrážal podpálením domu už od leta, a aj vtedy, keď podpaľoval, už ráno mal hovoriť, že ich ide podpáliť. W. B. popísal, ako obžalovaný bil ich mamu, ktorá s ním už nechcela bývať, preto žili oddelene, ako v deň, keď vypukol požiar, otec hovoril, že bude horieť dom. F. B. uviedol, že keď sa otec vrátil zo O., vonku sa hádal s mamou, nadával. Svedkyňa - poškodená K. W. jednoznačne popísala dlhodobé konflikty s obžalovaným, ktorý sa im opakovane vyhrážal, že ich podpáli, naposledy dňa 16.11.2016, teda v čase spáchania skutku, po príchode z práce, kedy uviedol, že „budú bezdomovci, že ich podpáli, on má kde byť“. K ďalšiemu spochybňovaniu výpovedí svedkov K. W. a V. B. vo vzťahu k času príchodu obžalovaného v inkriminovaný deň domov a ku konštatovaniu o nedôveryhodnosti výpovedí rodinných príslušníkov obžalovaného, podotkol, že svedkyňa V. B. bola družkou W. B., teda nie rodinnou príslušníčkou obžalovaného.

Práve na základe výpovedí svedkov V. G., F. G. a G. J., ktorých obhajoba považuje za nezaujatých, ako aj výpovede svedka V. B., prvostupňový súd ustálil spôsob, ako aj čas príchodu obžalovaného pred skutkom zo O. domov do J. M.. Súd prvého stupňa v rozsudku zo dňa 19.02.2020, konkrétne na str. 16 rovnako precízne popísal vzťah medzi obžalovaným a jeho rodinnými príslušníkmi a pomenoval dôkazy, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o vine obžalovaného vo vzťahu k skutku popísanému v bode 1/ výrokovej časti rozsudku, s čím sa v plnej miere stotožňuje.

K namietanej skutočnosti, že orgány činné v trestnom konaní vo vzťahu k skutku popísanému v bode 2/ rozsudku, teda úmyselnému podpálení domu, od počiatku pracovali len s verziou, že dom podpálil obžalovaný, poukázal na stanovisko senátu Krajského súdu Banská Bystrica v uznesení sp. zn. 4To/30/2018 zo dňa 18.04.2018, kde konštatoval, že zo žiadnych dôkazov vykonaných či už na hlavnom pojednávaní alebo v prípravnom konaní nevyplýva, že by iná osoba nachádzajúca sa v mieste bývania obžalovaného a jeho rodinných príslušníkov, ani len náznakom nekonala tak, aby bolo možné zvažovať, že požiar založila a následne zodpovednosť za takéto konanie preniesla na obžalovaného. Obhajoba zrejme nevzala do úvahy výpovede na mieste zasahujúcich policajtov, ktorí popísali, ako museli obžalovaného chrániť pred fyzickými aj verbálnymi atakmi zo strany poškodených, ktorí ho vinili zo založenia požiaru, ako aj časť výpovede svedka B. B. ml., v ktorej popísal, aké mali problémy s deťmi, ktoré plakali a že O. B. ml. tam skoro odpadol. Ani sám obžalovaný na hlavnom pojednávaní nevedel uviesť, kto založil požiar, ani ako vznikol. Keď zišiel z povaly, nikoho nevidel, ani nepočul žiadne zvuky, že by niekto šiel hore na povalu, alebo že by sa na povale niekto pohyboval. Do úvahy je potrebné vziať aj skutočnosť, že požiar telefonicky ohlásila B. B. a nie obžalovaný, aj keď k tomu mal prostriedky.

Pokiaľ ide o polemiku obhajoby ohľadom schopnosti obžalovaného založiť požiar vzhľadom na jeho stav opitosti, stotožňuje sa so záverom prvostupňového súdu prezentovaným na str. 18-19 rozsudku. Zo záverov znaleckého posudku znalkyne z odvetvia psychiatria vyplýva, že požitý alkohol oslabil racionálnu cenzúru u obžalovaného, avšak nie v miere jej vymiznutia. Len v dôsledku stredne ťažkej a ťažkej simplexnej opitosti obžalovaný vedel rozpoznať protiprávnosť svojho konania a mohol svoje konanie ovládať, teda rozpoznávacie a ovládacie schopnosti obžalovaného rozhodne neboli vymiznuté. Vyššie popísané závery znalcov podporujú aj ďalšie dôkazy, a to výpoveď svedka W. W., príslušníka PZ, ktorý bol bezprostredne po skutku v blízkosti obžalovaného, pričom konštatoval, že bolo na ňom vidno, že má vypité, no nebol až tak opitý, že by nevedel o sebe, normálne komunikoval, rovno kráčal. Taktiež svedkyňa G. J. uviedla, že obžalovaný mal vypité, ale nebol taký, že by sa ťačkal, normálne odišiel z krčmy. V kontexte týchto výpovedí je potrebné vnímať aj závery zabezpečených znaleckých posudkov, resp. výpovedí znalcov. Na rozdiel od obhajoby nepovažuje odhrabanie zeminy z malej časti podlahy povaly, na ktoré nie je potrebný nejaký špeciálny nástroj, resp. náradie, jej poliatie zápalnou látkou nachádzajúcou sa na povale a jej zapálenie za tak sofistikovanú činnosť, ktorú by obžalovaný vzhľadom na svedkami popísaný stav, nebol schopný zvládnuť.

Pokiaľ sa obhajoba odvoláva na výsledky chemickej analýzy zo sterov dlaní obžalovaného, z ktorých nebola zistená prítomnosť horľavých látok, ani stopy zeminy, poukázal na výpoveď samotného obžalovaného zo dňa 29.11.2016, kedy tento uviedol, že po zídení z povaly sa poumýval. Aj keby sa obžalovaný po skutku neumýval a výsledky znaleckého skúmania by boli opačné, bolo by možné ich spochybníť tým, že obžalovaný pred skutkom pracoval s motorovou pílou, do ktorej sa ako náplne používajú benzín a olej. Navyše obhajobou namietaná skutočnosť, že obžalovaný nemal možnosť pred odobratím sterov z dlaní si dôkladne umyť ruky, nakoľko v dome nebola voda, je tak, ako konštatoval prvostupňový súd, vyvrátená tým, že odber sterov z rúk bol vykonaný až dňa 17.11.2016 od 19.10 do 19.15 h, pričom obžalovaný bol zadržaný dňa 16.11.2016 o 23.00 h, pričom je nereálne sa domnievať, že v tomto časovom rozmedzí nemal obžalovaný v priestoroch policajného zboru, resp. v cele policajného zaistenia prístup k vode. Pokiaľ ide o otázku úmyselného založenia požiaru, obhajoba na jednej strane konštatuje, že objektívne bola zistená skutočnosť, že požiar bol založený úmyselne, a to aj odborným posudkom a na druhej strane poukazuje na odpoveď B. X. na otázku obhajoby k úmyselnému založeniu požiaru.

Tak, ako v rozsudkoch predchádzajúceho senátu prvostupňového súdu, ako aj v rozhodnutiach odvolacieho krajského súdu je konštatovaná objektívne zistená skutočnosť, že požiar rodinného domu bol založený úmyselne. Tento záver si osvojil aj prvostupňový súd v napadnutom rozsudku, pričom tento záver je potvrdený nielen Správou Ministerstva vnútra SR, Okresného riaditeľstva K. a záchranného zboru v Z. zo dňa 17.11.2016, ale aj odborným posudkom Okresného riaditeľstva K. a záchranného zboru v Z. z 29.11.2016, ale aj výpoveďami svedka B. X. v prípravnom konaní, ako aj v priebehu hlavného pojednávania. Uvedený svedok na hlavnom pojednávaní konanom dňa 17.07.2017 zotrval na záveroch ním vypracovaného odborného vyjadrenia o vzniku požiaru, pri prehliadke povaly našiel prázdne kanistre, z ktorých cítil benzín a olej. Konštatoval, že požiar nemohol vzniknúť z dôvodu odhodenej cigarety na podlahu, zápalná látka, ako aj odhrabaná časť zeminy mali významnú úlohu

pri založení požiaru. Menovaný svedok vylúčil verzie vzniku požiaru od vykurovacieho telesa, resp. komínového telesa. Nezistil na mieste požiaru ani prítomnosť látok, ktoré by mali sklon k samovznieteniu. Konštatovanie o tendenčnom znaleckom posudku B. W. I. považuje za zavádzajúce. Menovaná znalkyňa z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých sa nevyjadrovala k otázke, či obžalovaný trpel v čase spáchania skutku, resp. či trpí nejakou duševnou poruchou. Uvedenú otázku zodpovedal znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Menovaná znalkyňa nekonštatovala vinu obžalovaného tak, ako to naznačuje obhajoba, na hlavnom pojednávaní zotrvala na záveroch ňou vypracovaného znaleckého posudku. Vysvetlila, že pri spracovaní posudku musela vychádzať z toho, ako a kedy sa skutok stal, že ho mal spáchať obžalovaný, avšak toto nemalo vplyv na vypracovanie znaleckého posudku. Aj pri pomenovaní pohnútky konania obžalovaného, znalkyňa túto založila na predpoklade, že táto platí len za predpokladu, ak sa preukáže, že sa skutok odohral tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia o pribratí znalca zo dňa 05.01.2017.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol jeho odvolanie zamietnuť.

Na verejnom zasadnutí sa krajský prokurátor stotožnil v celom rozsahu s výrokom o vine, pričom poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku v súvislosti s týmto výrokom. Pokiaľ ide o výrok o treste, v plnom rozsahu zotrval na písomne podanom odvolaní a dôvodoch, ktoré v ňom uviedol a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo veci sám rozsudkom tak, že obžalovanému uloží primeraný trest odňatia slobody. Zotrval na svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu obžalovaného, ktoré nepovažoval za dôvodné a navrhol ho v celom rozsahu zamietnuť.

Naproti tomu obhajca uviedol, že trvá na písomne podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených. Nebolo dostatočne preukázané, že sa skutok v bode 1/ stal a že ho spáchal obžalovaný, pričom okresný súd napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil. Ďalej poukázal, že od r. 2016 do r. 2019 obžalovaný riadne pracoval, od doby spáchania skutkov viedol riadny život, nebol postihnutý za priestupky, ani trestne stíhaný. Vzhľadom na pochybnosti o skutku v bode 1/, navrhol obžalovaného oslobodiť spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. por., nakoľko nebolo preukázané, že sa tento skutok stal. Čo sa týka skutku v bode 2/, napadnutý rozsudok navrhol zrušiť a obžalovaného v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodiť podľa § 285 písm. c) Tr. por., nakoľko nebolo preukázané, že tento skutok spáchal obžalovaný. Odvolanie prokurátora navrhol zamietnuť.

Obžalovaný sa v celom rozsahu pripojil k vyjadreniu jeho obhajcu a požiadal, aby ho odvolací súd spod obžaloby v plnom rozsahu oslobodil.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe podaných odvolaní obžalovaného a krajského prokurátora zistil, že tieto boli podané oprávnenými osobami v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku o vine, o treste, ako aj výroku o náhrade škody. Na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané by prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nebolo podané dôvodne, naproti tomu odvolanie krajského prokurátora bolo podané dôvodne.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zistil, že napadnutým rozsudkom boli vo výroku o treste porušené ustanovenia Trestného zákona, a zároveň možno považovať uložený trest za neprimerane mierny. Z týchto dôvodov odvolací súd na základe odvolania krajského prokurátora podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a následne rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. vo veci sám rozsudkom, a to tak ako je uvedené v jeho výrokovej časti. Vo zvyšných častiach zostal napadnutý rozsudok okresného súdu nezmenený. Súčasne odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Krajský súd pripomína, že v tejto trestnej veci už dvakrát rozhodoval, a to uznesením zo dňa 18.04.2018, sp.zn. 4To/30/2018 (3To), ktorým prvý napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol a následne uznesením zo dňa 16.01.2019, sp.zn. 3To/155/2018, ktorým druhý napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, súčasne podľa § 325 Tr. por. nariadil, aby bola trestná vec prejednaná a rozhodnutá v inom zložení senátu.

Pokiaľ ide o otázku viny súd prvého stupňa, pri dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní o jeho vine v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil a to jednotlivo, ako aj

v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým podstatným hľadiskám obsiahnutým v ust. § 168 ods. 1 Tr. por., prejednávaneému prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič podstatné vyčítať. Stručne teda vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov tiež vtedy, ak si navzájom odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny obžalovaného a správne postupoval, keď ho v konečnom dôsledku uznal za vinného v bode 1) z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1,2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a v bode 2) z obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák.

Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresným súdom predovšetkým na stranách č. 15 až 19, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil. Považoval však za potrebné reagovať na odvolacie námietky obžalovaného, ktoré však nie je možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu vo výroku o vine v bodoch 1) a 2). V tomto smere zároveň poukazuje na obsah vyjadrenia krajského prokurátora k odvolaniu obžalovaného na stranách č. 3 až 6, pokiaľ ide o hodnotenie dôkazov, s ktorým sa taktiež stotožnil.

Možno síce akceptovať v určitej miere obhajobu obžalovaného, že vo výpovediach svedkov v jeho neprospech existujú rozpory, a to jednak medzi svedkami navzájom, ale aj v rámci postupných výpovedí jednotlivých svedkov, na ktoré poukázal v odôvodnení svojho odvolania, avšak tieto nemajú tak zásadný vplyv, ktorý by odôvodňoval zmenu skutkových a právnych zistení a záverov prvostupňového súdu. Taktiež samotné nesprávne uvedenie času návratu obžalovaného domov zo strany svedkov vypovedajúcich v jeho neprospech, ešte samo o sebe nespôsobuje nevieryhodnosť ich výpovedí v ďalších častiach. Výpovede svedkov, ktoré vyznievali v prospech obžalovaného, a to L. B., W. B., B. B., B. B. st. a F. B., ešte neznamenali, že sa obžalovaný nedopustil vyhrážok podpálením domu, a to najmä z dôvodu, že títo neboli pri incidente vôbec prítomní, resp. neboli s obžalovaným a poškodenou K. W. po celý čas, a preto ani nemohli vnímať celé ich konanie, čiže ich výpovede v žiadnom prípade dostatočným spôsobom nevylučujú, že obžalovaný spáchal skutok v bode 1/ tak, ako bol ustálený.

Pokiaľ ide o skutok v bode 2), aj v tomto prípade sa obhajoba obžalovaného javila ako účelová, vykonaná v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti. Tento mal počas úseku medzi spáchaním tohto skutku a odobratím sterov z jeho rúk nepochybne dostatok času a aj možnosť odstrániť z nich prípadné nečistoty, resp. stopy horľavých látok. Ani konštatovanie v odbornom posudku, že páchatelom založenia požiaru mal byť práve on, čo samozrejme podávateľovi posudku neprináleží, keďže nejde o otázku odbornú, ale právnu, neznamená procesnú nepoužiteľnosť jeho odborných záverov. To platí aj pre závery znaleckého posudku z odvetvia klinickej psychológie dospelých, ktoré vypracovala B. W. I..

Veľmi dôležitým bol zároveň záver, že zo zistených a ustálených relevantných skutočností a okolností priebehu skutku v bode 2/, ktorý sa nepochybne stal, nevyplývala žiadna iná reálna alternatíva, že by sa ho mala resp. vôbec mohla dopustiť iná osoba ako obžalovaný.

Po komplexnom zhodnotení dôkaznej situácie možno konštatovať, že pri oboch skutkoch nebolo namieste aplikovať zásadu v pochybnostiach v prospech obžalovaného tak, ako sa toho domáhal. Naopak, súhrn vykonaných dôkazov vyznievajúcich v neprospech obžalovaného, ktoré na seba naväzujú a dopĺňajú sa, totiž nielenže vyvracia jeho obhajobu a skutočnosti vyplývajúce z dôkazov vyznievajúcich v jeho prospech, ale zároveň spoľahlivo a jednoznačne preukazuje, že obžalovaný spáchal skutky v bodoch 1/ a 2/ tak, ako boli ustálené okresným súdom, ktorý ich súčasne náležite právne kvalifikoval.

Obžalovaný podané odvolanie proti výroku o treste bližšie neodôvodnil.

Preskúmajúc zákonnosť výroku o treste dospel krajský súd čiastočne k inému záveru ako okresný súd, pričom sa stotožnil v podstatnom rozsahu s argumentáciou krajského prokurátora uvedenou v odvolaní s tým, že bolo namieste uložiť obžalovanému prísnejší trest. Prvostupňový súd síce postupoval správne, keď obžalovanému mimoriadne znížil trest pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby,

avšak v nesprávnej miere, nakoľko mu trest odňatia slobody uložil na samej dolnej hranici, ktorú pripúšťa ust. § 39 ods. 3 písm. c) Tr. zák., t.j. vo výmere 5 rokov.

Obžalovanému nepoľahčovala ani nepriťažovala žiadna okolnosť. Okresný súd pochybil, keď mu priznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., t.j., že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, vzhľadom na jeho rozsiahlu kriminálnu minulosť, hoci sa na neho hľadí, akoby odsúdený nebol, ktorý sa zároveň dopustil vyššie uvedeného priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, prihliadajúc aj na jeho nevhodné správanie sa voči jeho družke počas ich spolužitia.

Keďže trest bol obžalovanému zároveň ukladaný za dva úmyselné trestné činy spáchané dvomi skutkami, z ktorých jeden bol zločinom, bolo nutné aplikovať súčasne ust. § 41 ods. 2 Tr. zák. (okresný súd nesprávne uviedol aj ust. § 41 ods. 1 Tr. zák.), v dôsledku ktorého sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najprísnejšieho trestného činu o 1/3-inu (tzv. asperačná zásada), teda mu mohol uložiť trest odňatia slobody od 10 rokov až do 20 rokov. Z tohto dôvodu mu nebolo možné pričítať priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., t.j., že spáchal viac trestných činov, pretože by išlo o tzv. duplicitné pričítanie v jeho neprospech.

Uloženie trestu odňatia slobody, čo aj na dolnej hranici ustálenej trestnej sadzby, by však bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačoval aj trest kratšieho trvania, preto bolo potrebné aplikovať zmierňovacie ust. § 39 ods. 1,3 písm. c) Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu, avšak nie až v takej výraznej miere, ako rozhodol okresný súd. Z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že za neprimerane dlhé trestné konanie možno považovať konanie presahujúce dobu 6 rokov. V tejto trestnej veci do meritórneho rozhodnutia odvolacieho súdu trvalo trestné konanie 5 rokov, teda dobu, ktorá sa priblížila k uvedenej hranici, a túto skutočnosť bolo potrebné zohľadniť, i keď v menšej miere, a to aj z toho dôvodu, že obžalovaný po začatí trestného stíhania viedol v podstate riadny život. V jeho prospech možno hodnotiť taktiež to, že ani jeden z poškodených neutrpel ujmu na zdraví. Uloženie úhrnného trestu odňatia slobody odvolacím súdom vo výmere 6 rokov bolo z týchto dôvodov primerané a zodpovedalo zákonu.

U obžalovaného prichádzalo do úvahy jeho zaradenie na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s maximálnym stupňom stráženia, keďže spáchal aj obzvlášť závažný zločin (ust. § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák.), avšak so zreteľom na závažnosť trestných činov, vrátane následkov a mieru narušenia obžalovaného, na ktorého sa hľadí, akoby nebol odsúdený a ktorý doposiaľ páchal menej závažnú trestnú činnosť, mal za to, že jeho náprava bude lepšie zaručená v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Takéto zaradenie nenamietal ani krajský prokurátor vo svojom odvolaní.

Na obžalovaného bude pôsobiť aj ochranné opatrenie - ochranný dohľad vo výmere dvoch rokov, ktorého uloženie bolo podľa ust. § 76 ods. 1 Tr. zák. obligatórne.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, za súčasného uloženia ochranného opatrenia, zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám, vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1,4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásadu ukladania trestov, ale aj zásadám ukladaniam ochranných opatrení, uvedených v ust. § 35 Tr. zák.

Obžalovaný odvolanie proti výroku o náhrade škody síce priamo nepodal, ale druhostupňový súd preskúmal v celom rozsahu aj zákonnosť a odôvodnenosť tohto výroku, ktorý mal vo výroku o vine podklad. Keďže každá eventúálna zmena tohto výroku by bola len v neprospech obžalovaného, pričom žiadna iná procesná strana v tomto smere odvolanie nepodala, nemohol byť vzhľadom na zásadu zákazu zmeny k horšiemu, odvolacím súdom tento výrok zmenený. Navyiac okresný súd ho riadne odôvodnil vo vzťahu k obidvom poškodeným, ktorí si uplatnili nárok na náhradu škody voči obžalovanému, preto bol tento výrok správny a zákonný.

Krajský súd ako súd odvolací po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutých výrokov o vine, o treste a o náhrade škody z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní obžalovaného, ktoré nepovažoval za

dôvodné a o odvolaní krajského prokurátora, považujúc ho za dôvodné, rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.